

۲۰۱۷/۱۰/۲۱

جلیل غنی هروی

علل شدت حملات انتحاری

دهشت و خونخواری و قساوت و بی رحمی بار دیگر چهره منحوس خویش را در چند روز گذشته به نمایش گذاشت و بیش از سه صد جوان و طفل و کهن سال را نه تنها در مراکز نظامی و امنیتی بلکه در مساجد قربانی گرفت. این حملات غیرانسانی و مغایر تمام آموزه های اسلامی و انسانی از جانب دو گروه معلوم الحال که اعمال شنیع آنها چهره نا پاک و منحوس شانرا به عموم جهان به نمایش گذاشته انجام شده است. طالبان قتل و جراحت در حدود سه صد جوان و مدافعین آزادی و شرف و امنیت و تمامیت ارضی افغانستان را با تبحر ادعا کرده اند، و داعش چهره منحوس دیگر نمایانگر این عمل شنیع، قتل نماز گزاران بار دیگر در دو مسجد یکی روز جمعه در مسجد امام زمان در غرب کابل و دیگری در مسجد ولسوالی دو لینه ولایت غور ادعا کرده است که درین دو حمله انتحاری در داخل مساجد در هنگام ادای نماز و طاعت و عبادت پرورد گاری که این مسلمان نماها ادعای پیروی از احکام عالی و انسانی کلام او و اطاعت از اعمال و گفتار پیامبر بزرگ او حضرت محمد(ص) می نمایند، منفجر ساختند و در هر دو مسجد در حدود شصت نفر را هنگام ادای نماز به شهادت رسانیدند.

این کشتار ها و انفجار ها و انتحار ها در حالی انجام گردیده که افغانستان و جهان سعی دارند راه حلی به جنگ های ویران کننده بیابند که مردم متدین افغانستان از چهل سال به اینطرف قربانی می دهند و در کنفرانسی در مسقط پایتخت عمان گرد آمدند تا مسیر صلحی را پی ریزی کنند که به خونریزی ها و ویرانی ها خاتمه دهد. درین کنفرانس که به نام «کنفرانس چهار جانبه» یاد می شود و این ششمین دور آن است افغانستان، پاکستان، ایالات متحده امریکا و چین و همچنان نزده کشور دیگر اشتراک داشتند.

قبلاً پنج کنفرانس دیگر در کابل و اسلام آباد به منظور جست و جوی صلح در افغانستان و نقشه راه درین زمینه دایر گردیده بود که چنین طرز العملی هم به تصویب رسید و پاکستان هم تعهد سپرده بود که طالبان را به میز مذاکره می کشاند. ولی با نقض تعهدات از طرف پاکستان این مذاکرات بیست ماه قبل قطع گردید و اکنون بعد از بیست ماه از سر گرفته شد.

برخی از آگاهان سیاسی و همچنان مقامات خوش بینی محتاطانه نشان داده اند که از این مذاکرات نتیجه خوبی بدست خواهد آمد ولی تعداد دیگری به شمول بعضی از اعضای شورای ملی افغانستان، شورای عالی صلح و آگاهان سیاسی از سر گیری این مذاکرات چهار جانبه را که به درخواست پاکستان دایر گردیده حیلۀ دیگر پاکستان می دانند که می خواهد فشارهای را که از طرف ایالات متحده امریکا و سایر متحدین افغانستان، به شمول ناتو، که بعد از اعلام ستراتیژی جدید ایالات متحده در باره جنوب آسیا به شمول افغانستان و پاکستان بر این کشور وارد شده، تقلیل دهد.

ولی چرا درین هفته در حالی که مذاکرات برای جست و جوی تأمین صلح و ثبات بعد از بیست ماه از سر گرفته شده، این حملات شدت گرفته است؟

دلایل متعددی می تواند داشته باشد.

- ۱ - فشار آوردن برای کسب مشروعیت به حیث یک جناح سیاسی مطرح.
- ۲ - داخل شدن به مذاکرات از یک موقف قویتر و با قدرت بیشتر.
- ۳ - حیلۀ و نیرنگ دیگر پاکستان تا نشان دهد که بر طالبان نفوذی ندارد چنانچه در حالی که مذاکرات جریان دارد، آنها بر حملات خود افزوده اند و مستقلانه عمل میکنند.
- ۴ - سفر ملا هبت الله به افغانستان. گفته شده که وی برای دو روز به هلمند سفر کرده و حتی گفته می شود که تا هرات هم رفته چنانچه یک ویدیوی سفر یک کاروان موتر های لند کروزر در ولسوالی گلران هرات، که

نزدیک سرحد ایران است، در شبکه های اجتماعی نشر گردید و ادعا می شود که حامل ملا هیت الله بوده است.

هدف این سفر متحد ساختن طالبان با پیروان داعش در افغانستان گفته شده است. قبل بر این چندی بار از جنگها بین گروه طالبان و پیروان داعش در نقاط مختلف افغانستان خبر داده شد ولی گفته می شود که ملا هیت الله در سفرش به افغانستان بین دو گروه مصالحه را ترتیب داده است. اکنون به جای جنگیدن با یکدیگر، مشترکاً با دولت افغانستان می جنگند.

ولی این سوال مطرح میگردد که افغانستان با کدام یک از جناح های طالبان باید مذاکره کند؟

طالبان بعد از مرگ ملا عمر و به تعقیب آن بعد از کشته شدن ملا اختر محمد منصور رهبر دیگر طالبان در پاکستان، به شعبات مختلف تقسیم شده اند. گر چه گروه عمده طالبان به رهبری ملا هیت الله انشعاب و اختلاف در گروه طالبان را تکذیب میکند ولی کاملاً آشکار است که گروه ها و اشخاص با نفوذی از حلقه مرکزی طالبان جدا شده اند که می توان از این گروه ها و اشخاص نام برد:

۱ - گروه عمده طالبان به رهبری ملا هیت الله در تبتانی به شبکه حقانی که سراج الدین حقانی پسر مولوی جلال الدین حقانی به حیث معاون ملا هیت الله تعیین شده است.

۲ - گروه ملا رسول که سال گذشته در فراه اعلام موجودیت کرد و بطور مستقل با شورای عالی صلح در حال گفت و گو است.

۳ - گروه سید اکبر سابق عضو کمیته سیاسی دفتر طالبان در قطر که دران ملا معتصم یکی دیگر از شخصیت های با نفوذ دران شامل است.

۴ - ملا وکیل احمد متوکل وزیر خارجه حکومت طالبان در کابل

۵ - ملا عبد السلام ضعیف سفیر حکومت طالبان در اسلام آباد.

این دو مامور عالی رتبه طالبان از سالها به این طرف در افغانستان زندگی میکنند.

۶- ملا عبد المنان نیازی که از دو سال به اینطرف از جریان مرکزی گروه طالبان جدا گردیده و این گروه را تأیید نمی کند.

حالا اگر قرار باشد پاکستان به تعهداتش برای کشاندن طالبان به میز مذاکره وفا کند، که صداقت آن مورد سوال است، باید همه این گروه ها را متحداً به چنین مذاکراتی وادار سازد در غیر آن بالفرض اگر دولت افغانستان و متحدین آن موافقه کنند که با طالبان دور یک میز به نشینند و با گروه ملا هیت الله به توافقی برسند فردا گروه دیگری با حمایت حلقاتی در پاکستان و یا سایر کشور ها چه در حکومت ها و چه در خارج از حکومت های این کشورها، قد علم خواهد کرد و جنگ را دوام خواهد داد. آیا باید حکومت و مردم افغانستان چند سال دیگر با هر یک از این گروه ها به جنگند تا صلحی بدست آید؟

یگانه راه برای تامین صلح و ثبات در افغانستان آنست که افغانستان و متحدین آن، میز بان های گروه های دهشت افکن و تمویل کنندگان آنها را به شمول پاکستان، ایران، عربستان، شیوخ عرب، و سایر مراجعی که یا از طالبان مستقیماً حمایت میکنند و پناه گاه های شان در خاک آنهاست، و یا از این گروه ها حمایت مالی می نمایند، وادار سازند تا به شکل یک جناح متحد و یا مؤتلف به میز مذاکره به نشینند. گرچه شاید بعضی کشور ها مثل پاکستان ادعا کنند که نفوذی بر همه گروه های مخالفین مسلح افغانستان ندارند ولی اسناد و مدارک نشان می دهد که اکثریت این گروه ها در پاکستان پایگاه دارند.

ستراتژی جدید ایالات متحده آمریکا در مورد جنوب آسیا که هند، پاکستان و افغانستان را در بر می گیرد و مورد حمایت ناتو و سایر متحدین آمریکا و جهان قرار دارد بر فشار ها بر پاکستان می افزاید و هر یک جداگانه پاکستان را هشدار دادند که موجودیت پایگاه های امن گروه های دهشت افکن در خاک پاکستان پذیرفتنی نیست.

ریکس تیلرسن وزیر خارجه ایالات متحده روز پنجشنبه درنشستی که زیرنام «تعریف رابطه آمریکا با هند در دهه آینده» در مرکز مطالعات ستراتیژیک و بین المللی آمریکا در واشنگتن برگزار شده بود، اظهار داشت: «این یک پیام به طالبان و دیگر گروهها است که ما هیچ جای دیگر نمی رویم! تا زمانی در افغانستان میمانیم که این حضور ما باعث تغییر مفکوره شما شود و شما در باره دخیل شدن به روندهای آشتی و انکشاف با حکومت افغانستان تصمیم بگیرید و شکلی از حکومت را تشکیل بدهید که برابر با نیازهای فرهنگ افغانستان باشد.»

د پانو شمیره: له ۲ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالې د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

ریکسن تیلرسن با اشاره به پناه گاه های امن هراس افگنان در پاکستان، هشدار می دهد: «به کارگیری از هراس افگنی به حیث ابزار سیاست خارجی از سوی هر کشوری که باشد، تنها باعث آسیب رساندن به جایگاه و حیثیت آن کشور، می شود».

این گفتار تیلر سن در رابطه با استفاده از هراس افگنی به حیث یکی از ابزار سیاست خارجی، هشدار جدی به پاکستان تلقی شده می تواند که این کشور باید روش قبلی و کهنه ای را که از سی سال به اینطرف برای وارد کردن فشار بر افغانستان و هند جهت تأمین اهدافی که در این دو کشور دارد، یعنی تعیین حکومتی دست نگر و مطابق به خواست پاکستان در افغانستان، و تسلط کامل بر کشمیر که بین هند و پاکستان در سال ۱۹۴۷ تقسیم گردید، دست بر دارد و دیگر این حربه از کار افتاده است در غیر آن چنین روشی «از جانب هر کشوری که باشد تنها باعث آسیب رساندن به جایگاه و حیثیت آن کشور می شود».

پاکستان باید درک کرده باشد که نه تنها امریکا بلکه جهان، و از جمله حامیان این کشور مثل برتانیه و چین، هم با این سیاست های ویران کننده پاکستان روی خوش نشان نداده اند چون هر عمل تروریستی که در هر گوشه ای از جهان رخ می دهد رد پای پاکستان در آن دیده می شود و حضور کمپ های تربیوی و مراکز آموزش تند روی و افراط گرایی و دهشت افگنی در خاک این کشور به اثبات رسیده است.

تیلرسن وزیر خارجه ایالات متحده، از اسلام آباد می خواهد که باید اقدامات قاطعانه برای نابود سازی پناه گاه های هراس افگنان در آن کشور روی دست گیرد و این کشور را "یک همکار مهم ایالات متحده" در جنوب آسیا خواند.

وزیر خارجه ایالات متحده در عین زمان هند را "شریک واشنگتن در ایجاد صلح در افغانستان" می داند که ضربه دیگری است بر پاکستان که همواره ادعا می کرد شریک عمده صلح در افغانستان، پاکستان است و بدون پاکستان صلحی در افغانستان نخواهد بود. گر چه همین اکنون هم پاکستان به حیث همسایه افغانستان با سرحد مشترک بیش از دو هزار و پنجصد کیلومتر یکی از بازی کنان عمده صلح در افغانستان بوده می تواند مگر در صورتی که دست از دهشت و وحشت و آدم کشی توسط گروه های مورد حمایتش بر دارد و مانع عملیات دهشت افگنی و طرح چنین حملاتی از خاک این کشور گردد و راه دوستی صادقانه و اشتراک در باز سازی و تأمین ثبات در افغانستان را در پیش گیرد.

ستراتیژی جدید امریکا از طرف حکومت افغانستان و اکثریت سیاستمداران داخلی و خارجی به نفع افغانستان و شکست بن بست در جنگ شانزده ساله در افغانستان خوانده شده چنانچه کای ایدی، رییس پیشین یوناما در افغانستان می گوید: «اگر حکومت افغانستان می خواهد گفت و گوهای صلح به ثمر برسد، به طالبان به گونه یی باید مشروعیت بدهد».

وی اظهار داشت: «به نظر من در هر نبرد زمانی که حکومت با یک گروه شورشی کنار می آید، باید به آن حرکت نوعی از مشروعیت را بدهد، این در همه جا رخ می دهد و غیر قابل برگشت است».

اما ستراتیژی امریکا نه تنها مورد انتقاد و محکومیت پاکستان و ایران و روسیه قرار گرفت بلکه در داخل افغانستان نیز مورد انتقاد بعضی حلقات قرار گرفته است. بعضی دیگر از سیاسیون و آنانی که در رسانه ها ابراز نظر میکنند و در میز های گرد اشتراک میکنند، آنرا تأیید نمی کنند.

با این همه، پاکستان و ایران در باره این ستراتیژی عکس العمل های منفی دارند و این ستراتیژی را یک برنامه جنگی می دانند.

حسین ملایک، معاون مرکز مطالعات ستراتیژیک ایران که در ششمین کنفرانس بین المللی گفت و گو های امنیتی هرات در هفته گذشته صحبت می کرد گفت: «این ستراتیژی، از سه بخش تشکیل شده است: بخش اول، بررسی ایران است. دوم، یافتن یک جای گزین برای کشورهای آسیای میانه تا اداره و نفوذ بر این منطقه از دست چین و روسیه، بیرون کشیده شود.»

جمعه خان صوفی، استاد یونیورسیتی پشاور گفت: «برای صلح، سایه یی وجود ندارد. این یک سیاست جنگی و نظامی است. این یک پالیسی است که از سوی پنتاگون، دیکته شده است.»

دیده می شود که نظر آقای کرزی هم با نظریات پاکستان و ایران همسان است چنانچه گفت: این ستراتیژی، ستراتیژی جنگ است نه صلح».

همزمان با این، چین و امریکا از ادامه کمک ها به روند صلح به رهبری افغانستان اطمینان می دهند.

سوجی، رئیس انستیتیوت مطالعات جهانی چین تصریح کرد: «چین همواره یک همسایه و دوست افغانستان بوده است و به حاکمیت، استقلال و تمامیت ارضی این کشور حرمت می‌گذارد. چین حاضر است که با تمامی اعضای جامعه جهانی برای تأمین صلح، ثبات و پیشرفت در افغانستان کار کند.»

براین تود، استاد یونیورسیتی دفاع ملی امریکا اظهار داشت: «ما هنوز هم با جنبه‌های اداری این ستراتیژی درگیر هستیم که چگونه می‌توانیم فراتر از جنگ‌های نظامی در این کشور دخیل باشیم. می‌خواهم به مخاطبان افغان بگویم که ستراتیژی نظامی ایالات متحده، مهم نیست. این ستراتیژی مهم نیست؛ زیرا بارها تاکید شده است که راه حل نظامی، وجود ندارد.»

از این اظهارات براین تود بر می‌آید که هدف این ستراتیژی تنها و فقط جنگ نیست، و مسایل نظامی بخشی از این ستراتیژی است نه همه محتوای آن، بلکه فراتر از مسایل نظامی و جنگ است و باز هم بر راه حل غیر نظامی تأکید می‌شود یعنی صلح با مخالفین و تشکیل یک میکانیزم سیاسی که به قول ریکس تیلرسن وزیر خارجه ایالت متحده «برابر با نیازهای فرهنگ افغانستان» باشد

پایان

د پانو شمیره: له ۴ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ